

Nr 100.

Av herr **Hansson** i Gårda, om införande i förordningen om kommunalstyrelse på landet av stadgande om vilka ärenden skola avgöras av kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

I förordningen om kommunalstyrelse på landet, enligt beslut av urtima riksdagen den 17 december 1918, stadgas bland annat i § 27, att i kommun med över 1,500 invånare skall kommunalstämmas beslutanderätt uppdragas åt kommunalfullmäktige. I § 35 stadgas vidare vilka ärenden, som alltid skola å kommunalstämma eller distriktsstämma handläggas. Utav sistnämnda bestämmelser framgår, att kommunalstämma endast har att handlägga: a) justering av i § 65 omfördälda längd; b) val till ordförande och vice ordförande till kommunalstämma som ock till kommunalfullmäktige; c) beslut varom i § 16 sägs, så ock beslut enligt § 17 angående dag för kommunalstämma.

Utav det här anförda skulle kunna förutsättas, att alla andra ärenden skola handläggas utav fullmäktige. Dock synes i en del fall ovisshet härvidlag råda rörande en del särskilda förordningar. Man har inom många kommuner ansett, att § 27 endast har tillämpning beträffande själva förordningen om kommunalstyrelse på landet och icke vidkommande de *särskilda* lagar och förordningar, som finnas, då icke i dem uttryckligen stadgats, att de höra under kommunalfullmäktiges handläggning. De förordningar, som icke innehålla dylika stadganden, äro bland annat: Lag av den 30 juni 1913 om behandling av alkoholister, samt Lag av den 29 september 1899 angående fjärdingsmannabestyrets utgörande. Däremot finnes i Lag om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913 samt i K. F. av den 14 juni 1917 angående försäljning av rusedrycker särskilda stadganden, som föreskriva, att

kommunalfullmäktige, där sådana finnas, skola övertaga kommunalstämmans beslutanderätt. Att tvekan kan uppstå rörande stämmans och fullmäktiges inbördes förhållande till varandra, rörande vem som har beslutanderätt, då icke särskilt stadgande finnes i resp. lag och förordning införd, framgår utav Kungl. Maj:ts utslag den 10 december 1915. Regeringsrättens årsbok 1915 sid. 199, vari stadfästes Kungl. befallningshavandes i Göteborgs och Bohus län utslag innebärande att i en kommun, där kommunalfullmäktige fanns, kommunalstämma ändock hade att yttra sig över frågor, varom i K. F. av den 1 juni 1905 angående försäljning av vin och öl sägs.

Regeringsrådet Thulin anförde vid ärendets avgörande följande.

Då i 27 § av förordningen om kommunalstyrelse på landet stadgas, att kommunen åt fullmäktige äger att överlåta att med kommunalstämmans rätt handlägga och avgöra de till stämmans behandling hörande ärenden, med de undantag som bland annat i 35 § upptagits, avses närmast de ärenden, som enligt ifrågavarande förordning ankomma på kommunalstämma. Där i särskild författning stadgas, att visst ärende ankommer på kommunalstämma, får det i varje särskilt fall bedömas, om det kan hava varit avsett, att kommunalstämmans befogenhet överlåtit på kommunalfullmäktige eller icke. I senare tid synes man hava sökt i författningarna lämna uttryckliga föreskrifter därom, se t. ex. lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913, § 19 jämförd med § 23. Huruvida i förordningen angående försäljning av vin och öl avsetts, att kommunalstämmas rätt skulle hava överlåtit på kommunalfullmäktige, kan vara tveksamt, men har jag vid jämförelse med särskilt 13 § i förordningen angående försäljning av brännvin stannat vid den uppfattningen, att sådan överlåtelse ej varit åsyftad. Utav det här anförda framgår, att tvekan kan uppstå, huruvida kommunalstämmans beslutanderätt överlåtit på fullmäktige med avseende å de författningar, vari icke direkt stadgande om denna rätts överlåtande finnes. Genom de ändringar som vid urtima riksdagen 1918 antagits i förordningen om kommunalstyrelse på landet § 27, avses givetvis förnämligast att få ärendena mera noggrant prövade av därtill valda representanter för kommunens medlemmar. Genom beslutanderättens överlämnande anse sig de kommunala medborgarna icke så i detalj hänvisade att följa respektive ärenden. Hålles då en kommunalstämma för vissa frågor avgörande, röner densamma icke det intresse eller den tillslutning, som är nödvändig för att besluten må bliva ett uttryck för samtliga röstberättigades mening. Kommunalfullmäktigeinstitutionens införande tjänar ju till att underlätta och koncentrera behandlingen av kommunens ange-

lägenheter, och är det ju då av stor vikt, att alla frågor, som uppkomma, behandlas av fullmäktige, då icke särskilt stadgas, att ärendena skola å kommunalstämma handläggas.

Ändring i här berörda avseende kan ju antingen ske genom tillägg i de förordningar, där sådant icke finnes angående fullmäktiges övertagande av beslutanderätten, eller genom förtydligande av § 27 i kommunalförordningen i sådan riktning, att därav tydliggen framgår vilka ärenden, som skola av kommunalfullmäktige, respektive stämma handläggas, och synes det senare alternativet vara det mest ändamålsenliga.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i § 27 eller annan paragraf i kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet av den 21 mars 1862, göra det tillägg, att i förordningen uttryckligen utsäges, att behandlingen av alla de ärenden eller verkställande av de val, som i särskilda förordningar åligga kommunalstämma, skola behandlas av kommunalfullmäktige, där fullmäktige äro införda.

Stockholm den 20 januari 1919.

G. W. Hansson,
Gårda.
